

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
30/2018	Formannskap/plan- og økonomiutvalet	PS	23.04.2018
27/2018	Kommunestyret	PS	07.05.2018

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Tore Henrik Øye	FA - K21	18/225

STRATEGI FOR SKJØTSEL AV AREAL LANGS KOMMUNALE VEGAR, MED NEDTRAPPINGSPLAN FOR BRUK AV GLYFOSAT

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Vaksdal kommune skal fase ut bruken av Roundup langs kommunale vegar innan 2022, ved å leggje til rette for meir maskinell kantslått og å ta i bruk nye metodar for mekanisk handsaming. Vegstrekingar i sentrumsnære område og der skuleborn/ungar ferdast, skal prioriterast.

Strategi for gjennomføring vert godkjent slik den ligg føre. Framlegg om finansiering vert handsama i samband med økonomiplanar og årsbudsjett.

Formannskap/plan- og økonomiutvalet - Sak 30/2018

FPØ - Behandling:

Endringsframlegg frå Eirik Haga, AP:

Vaksdal kommune skal fase ut bruken av Roundup langs kommunale vegar innan 01.01.2020, ved å leggje til rette for meir maskinell kantslått og å ta i bruk nye metodar for mekanisk handsaming. Vegstrekingar i sentrumsnære område og der skuleborn/ungar ferdast, skal prioriterast. Strategi for gjennomføring vert godkjent slik den ligg føre. Framlegg om finansiering vert handsama i samband med økonomiplanar og årsbudsjett.

Tilleggsframlegg frå Evelyn Boge, SV:

Vegstrekingar i sentrumsnære område, vegstrekingar som er mykje brukt som turvegar og vegstrekingar der skuleborn/ungar ferdast, skal prioriterast.

Røysting:

Rådmannen sitt framlegg og Eirik Haga sitt framlegg vart sett opp mot kvarandre - Eirik Haga sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

Tilleggsframlegget frå Evelyn Boge vart vedteke med 4 røyster (SV, H, Heidi Rongved og Ann Christin Eide, AP))

FPØ - Tilråding:

Vaksdal kommune skal fase ut bruken av Roundup langs kommunale vegar innan 01.01.2020, ved å leggje til rette for meir maskinell kantslått og å ta i bruk nye metodar for mekanisk handsaming. Vegstrekingar i sentrumsnære område, vegstrekingar som er mykje brukt som turvegar og vegstrekingar der skuleborn/ungar ferdast, skal prioriterast.

Strategi for gjennomføring vert godkjent slik den ligg føre. Framlegg om finansiering vert handsama i samband med økonomiplanar og årsbudsjett.

Kommunestyret - Sak 27/2018

KOM - Behandling:

Samrøystes vedtak.

KOM - Vedtak:

Vaksdal kommune skal fase ut bruken av Roundup langs kommunale vegar innan 01.01.2020, ved å leggje til rette for meir maskinell kantslått og å ta i bruk nye metodar for mekanisk handsaming. Vegstrekningar i sentrumsnære område, vegstrekningar som er mykje brukt som turvegar og vegstrekningar der skuleborn/ungar ferdast, skal prioriterast.

Strategi for gjennomføring vert godkjent slik den ligg føre. Framlegg om finansiering vert handsama i samband med økonomiplanar og årsbudsjett.

Saksopplysningar:

Bruk av sprøytemiddel er regulert i Forskrift om plantevernmidlar. Roundup er godkjent for bruk mot ugras, med glyfosat som det aktive virkestoffet.

Det kom ny forskrift om bruk av plantevernmidlar 1. juni 2015, med skjerpa krav til kjemisk handsaming;

- krav til autorisasjonsbevis etter § 8 i forskrifta.
- kunngjering og merking etter § 23 i forskrifta.
- restriksjonar for bruk av sprøytemiddel på areal for ålmenn ferdsel etter § 21 i forskrifta.
- krav til integrert plantevern (vurdering av alternativ handsaming til sprøyting).

Det er usemje om dei helsemessige konsekvensane av verkestoffet glyfosat, og fleire har teke til orde for internasjonalt forbod. I november 2017 godkjende EU bruk av glyfosat i nye fem år, fram til 15. desember 2022.

Vaksdal kommune nyttar Roundup langs kommunale vegar, der maskinell kantslått er vanskeleg eller ikkje let seg gjere grunna grøftene sin geografi/utforming. Fast personell med naudsynt godkjenning, står for sprøytinga.

Kommunestyret har fatta følgjande vedtak i sak 81/2017 :

«Med utgangspunkt i interpellasjonen og svaret frå ordførar ber kommunestyret om at administrasjonen utarbeider ei sak om utfasing av giftige sprøytemiddel i kommunen innan utgangen av mars 2018».

Vurdering

Vaksdal kommune har om lag 170 km med veggrøfter (85 km med kommunale vegar), der vegetasjonen skal haldast nede for å sikre god sikt og tryggleik langs vegane.

Kommunen veksar i dag mellom maskinell kantslått og bruk av Roundup for å skjytte vegkantane, alt etter forholda på staden. Om lag 120 km med grøfter eignar seg for kantslått, ut frå grøftene si

utforming og tilgjengeleg utstyr. Av dette vert det slått kring 30 km med veggrøfter kvar sommar. Desse ligg hovudsakleg i distrikta, men sjølv om maskinell slått er regelen, vert det også nytta Roundup i desse områda, der kantslått er vanskeleg.

Fortau og kantar langs vegar i sentrumsområda, vert vedlikehaldne med kostemaskin, utan bruk av sprøytemiddel.

Bruken av Roundup er stort sett knytt til vegar i sentrumsnære område, der korkje veggrøfter eller tilgjengeleg, maskinelt utstyr eignar seg for kantslått. Døme på slike område er Dalsidene, Tveitane, Flordalen og Stanghelle. Samla bruk av sprøyting dei to siste åra, har vore som følgjer:

År	Strekning	Forbruk av Roundup	Tidsforbruk	Total kostnad
2016	12 km med grøft (6 km veg)			
2017	26 km med grøft (13 km veg)	35 liter	6 dagsverk	Kr. 27 000,-

Det er arbeids- og kostnadskrevjande å gjennomføre maskinell kantslått. Kommunalteknisk drift brukar om lag 6 arbeidsveker på slåttene kvar sommar, som utgjer om lag 7 kroner per meter grøft, samanlikna med under 1 krone meteren ved bruk av sprøytemiddel.

Som følge av ressurs- og arbeidssituasjonen, vert det «berre» slått 30 av 120 km med grøfter kvar sommarsesong. Som oftast vert dei same strekningane prioritert kvar år, som gjer at vi ikkje «kjem rundt». Hovudregelen er òg at det vert slått ein gong i året, sjølv om det optimale i tettbebygde strøk, er to gonger.

Sprøyting med Roundup er raskt å gjennomføre. Verknaden varer i tre til fire år, medan kantslått må gjerast kvart år. Dette gjer kjemisk handsaming mykje meir effektivt og mindre ressurskrevjande med tanke på arbeidstid og driftskostnader, som er vesentleg i ein situasjon med avgrensa tilgang på personell og økonomi. Dette kan illustrerast med at kommunen sprøyter strekningar som kan slåast maskinelt, dersom arbeidskraft hadde vore tilgjengeleg.

Førespurnad til nabokommunar viser at Voss kommune, Samnanger kommune og Osterøy kommune ikkje nyttar Roundup ved skjøtsel av kantar langs kommunale vegar. Arbeidet vert gjort maskinelt, hovudsakleg med slåttehovud på traktor/gravemaskin. Osterøy kommune leiger inn entreprenør til arbeidet.

STRATEGIER OG VERKEMIDLAR FOR Å FASE UT BRUK AV ROUNDUP

Auke arealet med maskinell kantslått

For å kunne erstatte sprøyta grøfteareal med maskinell kantslått i tettbebygde område, må grøftene ordnast og slettast til, slik at slått vert mogeleg. Dette vil òg gjelde for grøfter i distriktet, som i dag blir skjøtta maskinelt, sidan meir effektiv og hurtigare gjennomføring, gjev auka frekvens og mindre tidsbruk per km grøft. Den sparte tida vil kunne nyttast andre stader i kommunen, og soleis auke det totale arealet som vert slått maskinelt.

Tilrettelegging av grøfteareal har ein kostnad, og er stipulert til kr. 150,- per meter. Kommunen har om lag 30 km med grøftemeter som må leggjast til rette for at kantslått skal kunne erstatte sprøyting, noko som krev tilgang på ressursar. Det kan difor vere naturleg å fordele arbeidet over 5 år, som svarer til den godkjenningssperioden EU har sett for bruk av Roundup. Dette vil kunne gje ei utfasing

av sprøytemiddel langs kommunale vegar innan 2022.

Med utgangspunkt i 30 km med grøftemeter, fordelt på fem år, vert behovet for tilrettelegging 6 km. per år. 4 km per år er meir realistisk, med følgjande, stipulert kostnad: $4 \text{ km med veggrøft/år} \times \text{kr } 150,-/\text{per meter} = \text{kr. } 600\,000,- \text{ år, totalt kr. } 3,0 \text{ mill. i perioden.}$

Ved oppsettet ovanfor, er det fleire km med veggrøfter per år som ikkje vil bli skjøtta, dersom Roundup ikkje skal nyttast i det heile. Soleis vil det vere naturleg å velje vekk strekningar med minst behov, og å prioritere bustadområde og der skuleborn ferdast. Som til dømes; Sædalen, Vaksdal, Geita bakken, Hol hovden-Skyttarplassen og Stanghelle aust/vest. Dei største utfordringane ligg truleg i sentrumsnære område, som i Flordalen og på Tveitane, der ein ikkje kan nyttast maskinar i det heile, og soleis treng tilgang på andre metodar.

Alternative metodar

Alternativet til kantslått kan vere bruk av varmemhandsama skum eller andre metodar som er under utvikling. Dette kan føre til at det ikkje er naudsynt å leggje til rette for maskinell kantslått alle stader, men denne løysinga føreset investering i nytt utstyr. Totalt sett kan dette likevel bli rimelegare enn kostnaden med tilrettelegging for kantslått. Og for kommunen sin del, vil slike metodar vere spesielt interessante å bruke på opne grøfter i sentrumsnære område, der kommunen ikkje har tenleg utstyr i dag. Dette forklarar dagens bruk av sprøytemiddel på slike stader.

Alternativt utstyr til skjøtsel av vegkantar er under utvikling og utprøving, mellom anna i regi av Statens vegvesen. Kommunen ønskjer i dette høve å vere innovativ, og å følgje med på utviklinga, men har ikkje ressursar til å investere i utstyr før dokumentert effekt er påvist. Innkjøp av utprøvde reiskapar bør derimot vere aktuelt, og tilsette ved kommunalteknisk drift vil følgje med på kva utstyr som er tilgjengeleg i marknaden.

Konklusjon

Vaksdal kommune sitt mål er å gjennomføre ***miljøvenleg drift*** av grøftearealet langs kommunale vegar, ved å ***fase ut bruken av Roundup innan 5 år, frå 30 liter i 2017 til 0 liter i 2022.***

Strategien er å leggje til rette for maskinell kantslått av veggrøfter med 4 km kvart år, totalt 16 km i løpet femårsperioden. Som alternativ eller supplement, vil det vere naturleg å ta i bruk nye metodar, med innkjøp av naudsynt utstyr. Dette vil kunne gjere at ein klarer å auke mekanisk handsaming av grøftearealet med meir enn 4 km. veggrøft per år.

Sentrumsnære område og der skuleborn/ungar ferdast, skal ha høgast prioritet.

Strategien vi krevje høgare arbeidsinnsats på feltet og investeringsmidlar, som følgje av:

- *utbetring av grøfteareal lang vegkantar.*
- *Investering i maskiner/reiskap til maskinell kantslått og eventuelle, nye metodar.*
- *eventuelt planarbeid - trafikkisikringsplan.*
- *naudsynt opplæring/kompetanseutvikling.*

Framlegg om finansiering vert handsama i samband med økonomiplanar og årsbudsjett.